

224. Wł. Mickiewicz do J. I. Kraszewskiego 5 II 1884 Rkp. BJ 6520 k. 236-237.

[k. 236r]

Paryż, 5^{go} lutego 1884 r.

7, rue Guénégaud

Szanowny i Kochany Panie,

Nie odpisałem zaraz, chcąc się zebrać na lepszą odpowiedź, a jeszcze nie mam prawie wskazówek do udzielenia. *Le journal de Pierre de l'Estoile*¹ i wszystkie dzieła mi znane odnoszą się wyłącznie do panowania Walezjusza² we Francji. Co do obyczajów, czytałem niegdyś kilka dziwnie energicznych stronnic A[gryppy] d'Aubigné³ o Henryku III^{cim}, ale nie pamiętam, w jakim z jego dzieł. Poszperam u bukinistów i znajduję zapewne niektóre pamiętniki z owego czasu, tymczasem nabyłem jednotomową a najnowszą historię Henryka III^{go}. [k. 236v] Dużo o Henryku III^{cim} wyszło tomów i broszur we Włoszech, zdaje mi się mało dotąd zużytkowanych. Oto spis tych dzieł, które posiadam, naturalnie, że takowe najchętniej pożyczę Kochanemu Panu na tak długo, jak mu mogą być potrzebne:

Le Coronationi di Polonia e di Francia del Christiani^{ss}. Re Henrico III. con le attioni, e Successi de suoi viaggi descritte in dieci giornate da M. Pietro Buccio, in Padova appresso Lorenzo Pasquati, M.DLXXVI – petit in 4°, 219 p.

Le attioni d'Arrigo terzo Re di Francia e quarto di Polonia descritte in dialogo: nelquale si raccontano molte cose della sua fanciulezza, molte imprese di [k. 237r] guerra l'entrata sua al Regno di Polonia, la partita e le pompe con le quali e stato ricevuto in Vinetia e altrove, con essempli d'Historie in paragone e massimamente de' Principi di Corona, ch'altre volte sono stati ricevuti in Venezia.

In Venetia appresso Giorgio Angelieri, M.D.LXXVIII, 46 p.

Successi del Viaggi d'Henrico III Christianiss. re di Francia e di Polonia, dalla sua partita di Craccovia fino all'arrivo di Turino descritti da Nicolo Lucangeli da Bevagna. In Venezia appresso Gabriel Giolito de Ferrari, 1574, 64 p.

De Polonia in Fortissimi Magnanimique Herois, Christianissimi Francorum Regis Caroli IX, e serenissimorum Principum Valesiorum familia illustrissima Regiaque fratris Dom. Henrici ejus nomine III, Polonorum regis potestissimi [k. 237v] commendationem, Franciadum laudem et honorem, Elegia

¹ Pierre de L'Estoile, *Mémoires-Journaux...* – zob. list nr 223.

² Henryk Walezzy – zob. list nr 29.

³ *Mémoires de Théodore Agrippa d'Aubigné* publ. pour la première fois d'après le ms. de la bibliothèque du Louvre par M. Ludovic Lalanne, suivis de fragments de l'histoire universelle de d'Aubigné et de pièces inédites, Charpentier, Paris 1854.

aliquot tribus distinctae actibus, quorum primus continet Valesiadum Encomia, Poloniae situm, Ducatumque ejusdem vota et suffragia Electionem, atque Electi responsionem, secundus itinerarium Electi ingressum et Regum Poloniae omnium enumerationem historicam. Tertius, gratulationem aliaque summae felicitatis omnia, Regis pij officia et labores, arma, socia atque foedera, autore Regio Franciae alumno, Jacobo a Falckenburg. Lutetia Parisiorum, M.D.LXXI, 44 p.

Posiadam jeszcze mowę A. Zamoyskiego⁴ wydrukowaną po francusku i kilka broszurek: *Déclaration des Seigneurs de Pologne*⁵ itd. Nie wiem tylko, czy to wszystko przydać się Kochanemu Panu może lub nie.

⁴ Chodzi prawdopodobnie o mowę Jana Zamoyskiego – *L’Oraison du seigneur Jean de Zamoscie... au sérénissime Roy élu de Poloigne, Henry, fils & frère des roys de France, duc d’Anjou, etc. sur la déclaration de son élection, & pourquoy il a esté préféré aux autres compétiteurs, où l’estat présent d’iceluy royaume est proposé au vray, & ce que les Polonnois attendent de S. M., traduite de latin en françois par Loys Regius...*, à Paris, par Frédéric Morel, imprimeur du roy, M. D. LXXIII [1573].

⁵ *La Déclaration des seigneurs de Pologne, sur le retour du Roy en France, avec un sonet des regretz des Mascovites*, à Paris, par Henry Pyot, 1574.